

Br: 320/19-0410-3418
Podgorica, 9. avgusta 2019. godine

Instrukcije za fitosanitarne inspektore

Predmet: Analiza rizika od unošenja bakterija *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum* prilikom uvoza krtola krompira iz zemalja EU

Kada se fitosanitarnom inspektorima najavi pošiljka, veoma je važno da fitosanitarni inspektor zna na koje štetne organizme mora da obrati pažnju prilikom zdravstvenog pregleda, ali takođe je veoma važno i da zna status tih štetnih organizama u državama iz kojih pošiljka dolazi. Na ovaj način fitosanitarni inspektor ima u vidu rizik predmetne pošiljke za unošenje određenih štetnih organizama i ako je pošiljka iz države u kojoj su prisutni ti organizmi, mora što detaljnije da odradi zdravstveni pregled pošiljke a ako je potrebno i uzorkovanje.

U prilogu su tabelarno prikazani podaci za 2016. godinu o broju pozitivnih lotova na štetne organizme *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum*, na osnovu podataka iz godišnjeg izvještaja Evropske Komisije (Annual Report 2016/2017).

Naime, države članice u skladu sa Direktivama 93/85/EEC i 98/57/EC moraju da sprovedu posebne nadzore nad štetnim organizmima *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum*, kao i da dostavljaju izvještaje Evropskoj Komisiji o rezultatima nadzora, a na osnovu kojih Evropska Komisija sačinjava godišnje izvještaje.

Kao što se iz tabele može vidjeti, osim na merkantilnom krompiru, navedeni štetni organizmi su u pojedinim državama potvrđeni i na sjemenskom krompiru.

Veoma je važno da fitosanitarni inspektori obrate pažnju na podatke u tabelama, jer su veoma korisni radi analize rizika prilikom odrađivanja fitosanitarnog pregleda na mjestima unošenja krtola krompira na teritoriju Crne Gore.

TABELA 1): Nalazi *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (prouzrokovatelj prstenaste truleži na krompiru) u državama članicama Evropske unije na osnovu posebnog nadzora sprovedenog na njihovim teritorijama u 2016. godini

Država članica EU	Krompir (<i>Solanum tuberosum</i>)	Ukupan broj uzoraka	Broj pozitivnih lotova na <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>
Bugarska	sjemenski	125	0
	merkantilni	447	7
Letonija	sjemenski	269	0
	merkantilni	567	6
	sjemenski	153	0

Litvanija			
	merkantilni	1.145	29
Poljska	sjemenski	9.633	8
	merkantilni	13.435	724
Rumunija	sjemenski	1.396	11
	merkantilni	1248	84
Slovačka	sjemenski	173	0
	merkantilni	176	1
Španija	sjemenski	810	1
	merkantilni	494	1

TABELA 2): Nalazi *Ralstonia solanacearum* (prouzrokovatelj smeđe truleži) u uzorcima krompira u državama članicama Evropske unije u okviru posebnog nadzora sprovedenog na njihovim teritorijama u 2016. godini

Država članica EU	Krompir (<i>Solanum tuberosum</i>)	Ukupan broj uzoraka	Broj pozitivnih lotova na <i>Ralstonia solanacearum</i>
Mađarska	sjemenski	225	5
	merkantilni	215	7
Holandija	sjemenski	23.292	8
	merkantilni	1.994	0
Poljska	sjemenski	9.644	0
	merkantilni	20.814	2
Portugalija	sjemenski	13	0
	merkantilni	142	1
Španija	sjemenski	807	0
	merkantilni	496	2

Obrađivač:
Gordana Fuštić, savjetnica
Odsjek za zdrav.zašt.bilja

G.Fuštić

DIREKTORICA
Vesna Daković

Vesna Daković